

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA
POLONIAE
HISTORICA

LXXVII

EARLY MODERN TIMES
STUDIES

WYDAWNICTWO NAUKOWE

Semper

1998

Nr indeksu 35 130X
PL ISSN 0001-6829

CONTRIBUTORS

MARIA BOGUCKA — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences (Rynek Starego Miasta 29/31, 00–272 Warszawa); specialisation: social and cultural history of early modern times.

ALMUT BUES — *associate professor*; Assistant Director of the German Historical Institute (Palace of Culture, Plac Defilad 1, 00–901 Warszawa); specialisation: history of early modern times.

ANTOINETTE FAUVE-CHAMOUX — maître de conférences; Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales (54, Bld. Raspail, 75006 Paris, France); specialisation: historical demography, history of the family in early modern times.

ANDRZEJ KARPIŃSKI — *associate professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences, specialisation: social history of early modern times.

MICHał KOPCZYŃSKI — *doctor*; Institute of History, Warsaw University (Krakowskie Przedmieście 26/28; 00–325 Warszawa), specialisation: social history of early modern times.

HENRYK LITWIN — *doctor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences, specialisation: political history of early modern times.

JERZY SERCZYK — *professor*; Institute of History and Archival Research, the Mikołaj Kopernik University (Plac Teatralny 2, 87–100 Toruń), specialisation: history of early modern times.

TOMASZ WIŚLICZ — *postgraduate student*; Institute of History, Polish Academy of Sciences, specialisation: social history of early modern times.

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA
POLONIAE
HISTORICA

77

EARLY MODERN TIMES
STUDIES

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
1998

BOARD OF EDITORS

Jan Baszkiewicz (President), Maria Bogucka (Editor-in-chief),
Monika Hamanowa, Antoni Mączak, Karol Modzelewski, Stanisław
Russocki, Marek Sędek, Tomasz Szarota (Assistant Editor), Roman Wapiński,
Tomasz Wiślicz-Iwańczyk (Member of Editorial Group),
Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski, Janusz Żarnowski

Editorial Assistant — Hanna Kordowicz

INSTYTUT HISTORII PAN

Rynek Starego Miasta 29/31
00–272 Warszawa
fax: (+48) (22) 831 36 42
e-mail: ihpanall@warman.com.pl

© Copyright by Instytut Historii PAN, Warszawa, 1998

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, Poland

Tel./fax: (+48) (22) 828 49 73

Bank: PKO BP VII O/Warszawa nr 10201071-109628-270-1

E-mail: semper@rubikon.net.pl

WWW page: <http://www.rubikon.net.pl/semper/>

Contents

STUDIES

Maria Bogucka, Women and Religion in the Early Modern Period	5
Almut Bues, Die Beziehungen der Habsburger zu Polen in den Jahren 1572 bis 1574	27
Henryk Litwin, The Nations of the Polish-Lithuanian Commonwealth. Controversial Questions	43
Andrzej Karpiński, Criminality in Lwów at the End of the 16th and in the 17th Century	59
Antoinette Fauve-Chamoux, Famille et ménage en France au XVII ^e siècle . .	79
Tomasz Wiślicz, An Insulting Gesture from 17th- and 18th-Century Rural Poland	99

DISCUSSIONS

Michał Kopećyński, The Nobility and the State in the 16th–18th Centuries. The Swedish Model	111
Jerzy Serczyk, Neue Interpretation der Beziehungen zwischen Rußland, Preußen/Deutschland und Polen	127

REVIEWS

Maurice Michael, Paul Smith (eds), <i>The Annals of Jan Dlugosz</i> (Michał Zbiernowski); Hugo Weckerka (ed.), <i>Stände und Landesherrschaft in Ostmitteleuropa in der frühen Neuzeit</i> (Edward Opaliński); Überlieferung und Kritik: zwanzig Jahre Barockforschung in der Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel (Marceli Kosman); Karolina Targosz, <i>Bluestockings in 17th Century Poland. The Intellectual Aspirations of Women of Royal Court Circles</i> (Maria Bogucka); Małgorzata Borkowska, <i>Everyday Life in Polish Convents in the 17th and 18th Centuries</i> (Maria Bogucka); Angela Rustemeyer, Diana Siebert, <i>Alltagsgeschichte der Unterschichten im Russischen Reich, 1861–1914</i> (Janusz Żarnowski); Włodzimierz Suleja, Józef Piłsudski (Jan Molenck); Waldemar Grabowski, <i>The Home Delegation of the Government of the Republic of Poland</i> (Stanisław Salomonowicz); Boris Meissner, Dieter Blumenwitz, Gilbert Gornig (hrsg.), <i>Das Potsdamer Abkommen, III. Teil</i> (Edmund Dmitrów)	141

ABSTRACTS	169

NEWS

Foundations and Founders (Edward Opaliński)	203
Gdańsk — Its Position in the Past and in Recent Times (Maria Bogucka) . . .	204

LETTERS TO THE EDITOR	207

TO BE PUBLISHED IN THE 78 VOLUME:

Ludwik Hass, "Private Citizens" — a Forgotten Episode
from the Prehistory of the Polish Intelligentsia

Michał Kopczyński, Old Age Gives No Joy?

Maria Bogucka, Great Disputes Over Woman

Edmund Kizik, The Pupil, the Master and Death

WARUNKI PRENUMERATY NA ROK 1999

Pisemne zamówienia na krajową prenumeratę pocztową przyjmowane są przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00–321 Warszawa, ul. Bednarska 20A w następujących terminach: do 20 maja 1998 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 1998 na drugie półrocze. Cena zeszytu w prenumeracie wynosi **12 zł** w przypadku odbioru kwartalnika w Wydawnictwie. Wysyłka w kraju kosztuje 4 zł za numer.

Prenumeraty przyjmowane są również w księgarniach naukowych i akademickich na terenie całego kraju, a także u innych dystrybutorów, ale w takich przypadkach cena zeszytu może różnić się od podanej wyżej.

Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę przyjmowana jest przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00–321 Warszawa, ul. Bednarska 20A, bezpośrednio w siedzibie Wydawnictwa lub w formie przedpłat na okresy półroczne na konto PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 10201071–109628–270–1 w następujących terminach: do 20 maja 1998 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 1998 na drugie półrocze. Cena w prenumeracie zagranicznej w 1999 roku (opłaconej w kraju) za jeden zeszyt wynosi:

	poczta zwykła	poczta lotnicza
Europa	30 zł	35 zł
Pozostałe kraje		45 zł

ORDERS FOR SUBSCRIPTION:

- till 20 May 1998 for I issue 1999,
- till 20 November 1998 for II issue 1999.

Recent and old issues are available at the bookshop of

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, Poland
tel./fax: (+48) (22) 828 49 73
bank: PKO BP VII O/Warszawa nr 10201071-109628-270-1
e-mail: semper@rubikon.net.pl
WWW page: <http://WWW.rubikon.net.pl/semper/>

Subscription orders available through the local press and books distributors
(price per copy US \$ 29, postage included)
or Foreign Trade Enterprise „ARS POLONA”, 00–068 Warszawa,
Krakowskie Przedmieście 7, Poland.